

Poznań, ...2.8.05.2015....

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE Z KONTROLI
PROBLEMOWEJ/SPRAWDZAJĄCEJ*
PRZEPROWADZONEJ PRZEZ ODDZIAŁ HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I
PRZEDMIOTÓW UŻYTKU WOJEWÓDZKIEJ STACJI SANITARNO –
EPIDEMIOLOGICZNEJ W POZNANIU W POWIATOWEJ STACJI SANITARNO –
EPIDEMIOLOGICZNEJ W TURKU
UL UNIEJOWSKA 1a; 62-700 TUREK**

1. Data kontroli: 14.05.2015 r.

2. Znak pisma: DN-HŻ.1611.3.2015

3. Kontrolowana komórka organizacyjna PSSE: Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

3.1. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby/ osób przeprowadzających kontrolę zgodnie z upoważnieniem WPWIS – upoważnienie nr DN-HŻ.1611.3.2015 z dnia 07.05.2015 r.:

Emilia Bąk – starszy asystent

3.2. Imię i nazwisko osoby/ osób biorących udział w kontroli ze strony PSSE w Turku:

Magdalena Dzieciatkowska – kierownik Sekcji

Małgorzata Bałdyka – starszy asystent

Joanna Michalak – starszy asystent

Wiesława Pośnik – asystent

Elżbieta Waloszek – młodszy asystent

4. Zakres kontroli: „Efektywność nadzoru w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy żywności oświadczeniami żywieniowymi i zdrowotnymi określonych w szczególności w przepisach ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz rozporządzenia nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności”.

5. Wyniki kontroli

5.1. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

5.1.1. Zgodnie z informacją przekazaną pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Turku z dnia 15 maja 2015 r. w okresie od 1 stycznia do 15 maja 2015 r.

pracownicy Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku dokonali oceny znakowania 21 produktów spożywczych w zakresie prawidłowości stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych. Zakwestionowano 1 produkt skontrolowany w obrocie.

5.1.2. Produkt Biskopki Wrocławskie bezcukrowe, producent: firma MAMUT Sp. z o.o., ul. Muchoborska 3, 54-424 Wrocław.

Ocenie poddano oświadczenie żywieniowe „**becukrowe**”

Treść oceny dokonanej przez urzędową kontrolę żywności:

Na opakowaniu jednostkowym informacja „becukrowe”

„Wg wartości odżywczej w 100 g jest 0,8 g cukrów, co jest niezgodne z rozporządzeniem WE nr 1924/2006, które mówi, że oświadczenie, że śr. spoż. nie zawiera cukrów oraz każde inne oświadczenie, które może mieć taki sens dla konsumenta może być stosowane gdy produkt zawiera nie więcej niż 0,5 g cukrów na 100 g lub 100 ml.

Na opakowaniu informacja „Zawiera naturalnie występujące cukry”.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie znakowania: **Informacja „becukrowe”, a wg wartości odżywczej w 100 g produktu jest 0,8 g cukrów oraz j.w.**

Zdaniem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przy ocenie oświadczenia żywieniowego „becukrowe” należy uwzględnić treść dwóch oświadczeń żywieniowych zawartych w ZAŁĄCZNIKU Oświadczenia żywieniowe i warunki ich stosowania, a mianowicie:

- ❁ NIE ZAWIERA CUKRÓW Oświadczenie, że środek spożywczy nie zawiera cukrów oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera nie więcej niż 05, g cukrów na 100 g lub 100 ml.
- ❁ BEZ DODATKU CUKRÓW Oświadczenie, że do środka spożywczego nie zostały dodane cukry oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt nie zawiera żadnych dodanych cukrów prostych, dwucukrów ani żadnych innych środków spożywczych zastosowanych ze względu na ich właściwości słodzące. Jeżeli cukry występują naturalnie w środku spożywczym, na etykiecie powinna się również znaleźć następująca informacja „ZAWIERA NATURALNIE WYSTĘPUJĄCE CUKRY”.

Zgodność treści oświadczenia umieszczonego na etykiecie „bezcukrowe” należy ocenić łącznie z warunkami stosowania konkretnego oświadczenia, określonymi w załączniku do rozporządzenia 1924/2006 a także innymi elementami oznakowania dotyczącymi produktu i ich zgodności z przepisami tego rozporządzenia.

Na etykiecie biszkoptów producent umieścił dodatkowe informacje jak:

- Zawiera naturalnie występujące cukry
- Zamieszczono wartość odżywczą produktu, z której wynika, że produkt zawiera 0,8 g cukrów
- Skład produktu: produkt nie zawiera żadnych dodanych cukrów prostych, dwucukrów, ani żadnych innych środków spożywczych zastosowanych ze względu na ich właściwości słodzące.

Biorąc pod uwagę ww. elementy znakowania (warunki stosowania), należy przyjąć, iż dla producenta oświadczenie „bezcukrowe” ma taki sam sens, co treść oświadczenia zamieszczona w rozporządzeniu, a mianowicie „**BEZ DODATKU CUKRÓW**”.

Jednakże należy wziąć pod uwagę czy oświadczenie „bezcukrowe” spełnia inne przepisy rozporządzenia.

Zgodnie z Artykułem 3 lit. a Zasady ogólne dotyczące wszystkich oświadczeń

Oświadczenia żywieniowe i zdrowotne mogą być stosowane przy etykietowaniu, prezentacji i w reklamie żywności wprowadzanej na rynek we Wspólnocie jedynie w przypadku, gdy są one zgodne z przepisami niniejszego rozporządzenia.

Bez uszczerbku dla dyrektyw 2000/13/WE (obecnie rozporządzenie (WE) nr 1169/2011) i 84/450/EWG, oświadczenia żywieniowe i zdrowotne nie mogą

a) być nieprawdziwe, *niejednoznaczne* lub wprowadzające w błąd.

Dla konsumenta samo oświadczenie żywieniowe „bezcukrowe” zamieszczone przez producenta na opakowaniu biszkoptów może kojarzyć się zarówno z treścią oświadczenia „NIE ZAWIERA CUKRÓW” jak i „BEZ DODATKU CUKRÓW”, co świadczy o zastosowaniu formy niejednoznacznej i uchybieniu art. 3 lit. a przedmiotowej normy prawnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Turku ocenę oznakowania produktu „bezcukrowe Biszkopty Wrocławskie” zawarł w załączniku do protokołu nr ON.HŻ.461.1.40.2015 z dnia 26.02.2015 r. Jednakże, załącznik ten nie został przekazany do sklepu spożywczo-przemysłowego NETTO, ul. Uniejowska 28 w Turku, w którym to

kontrola w zakresie oznakowania produktu oświadczeniem żywieniowym została przeprowadzona.

O stwierdzonych niezgodnościach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Turku powiadomił pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu, właściwego terytorialnie ze względu na miejsce produkcji biszkoptów.

Dokumentacja sprawy zawiera fotografie produktu umożliwiające dokonanie oceny etykietowania produktu.

5.1.2. Rozpuszczalna kawa zbożowa Inka wzbogacona w błonnik; producent: „GRANA” Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 1, 32-050 Skawina

100 g = 20 porcji (1 porcja = 5 g; przygotowanie na kubek)

Ocena oświadczenia żywieniowego „*Wysoka zawartość błonnika pokarmowego*”

Treść oceny dokonanej przez urzędową kontrolę żywności:

Znakowanie zgodne z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r.

Przeprowadzając ocenę zastosowanego oświadczenia żywieniowego należy uwzględnić także niżej wymienione normy prawne:

Rozporządzenie 1924/2006

Artykuł 5

Ogólne warunki

1. Stosowanie oświadczeń żywieniowych lub zdrowotnych jest dozwolone jedynie w przypadkach, gdy spełnione są następujące warunki:

d) ilość produktu, jakiej spożycia można racjonalnie oczekiwać, zapewnia znaczącą ilość składnika odżywczego lub innej substancji, której dotyczy oświadczenie, określoną w przepisach wspólnotowych lub — gdy nie istnieją takie przepisy — znaczącą ilość, która przyniesie zgodne z oświadczeniem działanie odżywcze lub fizjologiczne, co potwierdzają ogólnie uznane dowody naukowe;

3. Oświadczenia żywieniowe i oświadczenia zdrowotne odnoszą się do żywności przygotowanej do spożycia zgodnie z instrukcjami producenta.

ROZDZIAŁ III OŚWIADCZENIA ŻYWIENIOWE

*Artykuł 8***Warunki szczególne**

1. Oświadczenia żywieniowe są dozwolone jedynie w przypadku, gdy są wymienione w załączniku i są zgodne z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

ZAAŁĄCZNIK Oświadczenia żywieniowe i warunki ich stosowania**WYSOKA ZAWARTOŚĆ BŁONNIKA POKARMOWEGO**

Oświadczenie, że środek spożywczy ma wysoką zawartość błonnika pokarmowego oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera przynajmniej 6 g błonnika na 100 g lub przynajmniej 3 g błonnika na 100 kcal.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, (...)

Artykuł 30 ust. 1 lit.a

Obowiązkowa informacja o wartości odżywczej obejmuje następujące elementy:

a) wartość energetyczna; (...)

W tabeli wartości odżywczej producent zawarł informację

Wartość odżywcza 1229 kJ (w 100 g) >> powinno być wartość **energetyczna**
294 kcal

Przeliczając zawartość błonnika w wysokości 43 g w 100 g produktu rynkowego w odniesieniu do produktu gotowego do spożycia, przygotowanego zgodnie z instrukcją producenta wartość błonnika przedstawia się następująco:

☛ *1 porcja 5g kawy rozpuszczalnej – 200 ml (kubek) – 2,15 g błonnika/14,7 kcal*
wartość energetyczna = 294 kcal w 100 g produktu rynkowego

Wartość energetyczna gotowego produktu do spożycia 100 kcal - 34 g błonnika – 6,8 porcji gotowego napoju (200 ml)

Aby oświadczenie żywieniowe „Wysoka zawartość błonnika pokarmowego” mogło być umieszczona w etykietowaniu kawy Inka konsument powinien wypić ok. 3 porcje dziennie.

Informacja ta nie została zamieszczona na opakowaniu (brak spełnienia art. 5.ust. 1. lit. d dot. ilości spożycia produktu w ciągu dnia, jakiej można racjonalnie oczekiwać).

Brak spełnienia ww. warunków stosowania dla produktu gotowego do spożycia.

Stosowanie oświadczenia „wysoka zawartość błonnika pokarmowego” przez producenta jest nieuprawnione.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Turku ocenę oznakowania produktu „Rozpuszczalna kawa zbożowa „Inka wzbogacona w błonnik” zawarł w załączniku do protokołu nr ON.HŻ.461.1.47.2015 z dnia 05.03.2015 r. Jednakże, załącznik ten nie został przekazany do sklepu „Społem” PSS Plac Wojska Polskiego 17, Sklep nr 24 w Turku, w którym to kontrola w zakresie oznakowania produktu oświadczeniem żywieniowym została przeprowadzona.

Dokumentacja sprawy zawiera fotografie produktu umożliwiające dokonanie oceny etykietowania produktu.

5.1.3. Produkt Suplement diety „MAGNE – B6 MAX”, wyprodukowano w Polsce dla: Sanofi-Aventis Sp. z o.o. ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Ocenie poddano oświadczenia zdrowotne:

MAGNEZ:

- ✦ *Przyczynia się do zmniejszenia uczucia zmęczenia i znużenia*
- ✦ *Pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu układu nerwowego*
- ✦ *Pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu mięśni*

Zalecana porcja dzienna (2 tabletki) 200 mg – 53% ZDS

Treść oceny dokonanej przez urzędową kontrolę żywności:

MAGNEZ – przyczynia się do zmniejszenia uczucia zmęczenia i znużenia

- pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu układu nerwowego

- pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu mięśni

Oświadczenie zgodne z rozporządzeniem nr 432/2012 i 1924/2006

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny dokonał oceny w oparciu o:

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 432/2012 z dnia 16 maja 2012 r. ustanawiające wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych dotyczących żywności, innych niż oświadczenia odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci

ZAŁĄCZNIK

WYKAZ DOPUSZCZONYCH OŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

- ❖ Oświadczenie „Magnez przyczynia się do zmniejszenia uczucia zmęczenia i znużenia”

Warunki stosowania oświadczenia

Oświadczenie może być stosowane wyłącznie w odniesieniu do żywności będącej przynajmniej źródłem magnezu zgodnie z oświadczeniem „ŹRÓDŁO [NAZWA WITAMINY/WITAMIN] LUB [NAZWA SKŁADNIKA MINERALNEGO/SKŁADNIKÓW MINERALNYCH]” wymienionym w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1924/2006.

- ❖ Oświadczenie „Magnez pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu układu nerwowego”

Warunki stosowania oświadczenia

Oświadczenie może być stosowane wyłącznie w odniesieniu do żywności będącej przynajmniej źródłem magnezu zgodnie z oświadczeniem „ŹRÓDŁO [NAZWA WITAMINY/WITAMIN] LUB [NAZWA SKŁADNIKA MINERALNEGO/SKŁADNIKÓW MINERALNYCH]” wymienionym w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1924/2006.

- ❖ Oświadczenie „Magnez pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu mięśni”

Warunki stosowania oświadczenia

Oświadczenie może być stosowane wyłącznie w odniesieniu do żywności będącej przynajmniej źródłem magnezu zgodnie z oświadczeniem „ŹRÓDŁO [NAZWA WITAMINY/WITAMIN] LUB [NAZWA SKŁADNIKA MINERALNEGO/SKŁADNIKÓW MINERALNYCH]” wymienionym w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1924/2006.

Do ww. trzech oświadczeń zdrowotnych zastosowanie ma oświadczenie źródło [nazwa witaminy/witamin] lub [nazwa składnika mineralnego/składników mineralnych]

Oświadczenie, że środek spożywczy jest źródłem witamin lub składników mineralnych i jakiegokolwiek oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane wówczas, gdy produkt zawiera, co najmniej znacząca ilość, zdefiniowaną w załączniku do rozporządzenia 1169/2011 lub (...)

Zgodnie z załącznikiem XIII pkt 2 rozporządzenia 1169/2011 część A

Znacząca ilość witamin i składników mineralnych wynosi 15% referencyjnych wartości spożycia określonych w pkt 1, w przeliczeniu na porcję, (...).

W myśl ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ZDROWIA z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu oraz oznakowania suplementów diety (wartości odniesienia do znakowania suplementów diety)
Witaminy i składniki mineralne Zalecane dzienne spożycie dla magnezu wynosi 375 mg

Treść oświadczeń znajdujących się na etykiecie produktu jest taka sama jak zamieszczona w rozporządzeniu nr 432/2012. Magnez stanowi 53% zalecanej do spożycia dziennej dawki, co spełnia wymagania dla źródła, stanowiącego, co najmniej 15 %.

Zgodnie z Rozdziałem IV Oświadczenia zdrowotne (rozporządzenie 1924/2006)

Artykuł 10 Warunki szczególne

pkt 2. Oświadczenia zdrowotne są dopuszczalne jedynie pod warunkiem umieszczenia następujących informacji przy etykietowaniu, a jeżeli nie występuje ono – przy prezentacji i w reklamie

lit. a) stwierdzenie wskazujące na znaczenie zrównoważonego sposobu żywienia i zdrowego trybu życia

Dokumentacja fotograficzna etykiety produktu jest niekompletna. Nie ustalono czy produkt spełnia wymagania art. 10 pkt 2 lit. a) rozporządzenia 1924/2006.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Turku ocenę oznakowania produktu Suplement diety „MAGNE – B6 MAX” zawarł w załączniku do protokołu nr ON.HŻ.461.1.132.2015 z dnia 27.04.2015 r. Jednakże, załącznik ten nie został przekazany do APTEKI „Masze leki” S.C. UL. Nowa 22 w Turku, w którym to kontrola w zakresie oznakowania produktu oświadczeniami zdrowotnymi została przeprowadzona.

5.2. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

Zakres oraz stwierdzone nieprawidłowości:

1. Przy dokonywaniu oceny oznakowania produktów oświadczeniami żywieniowymi i zdrowotnymi nie uwzględniono wszystkich przepisów, mających zastosowanie w sprawie.
2. Brak kompletności dokumentacji fotograficznej (1 produkt).

3. Brak przekazywania oceny, stanowiącej załącznik do protokołu, do obiektu, w którym pobrano materiały do oceny środków spożywczych.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości

1. Uzyskanie nieprawdziwych wyników z kontroli.

2. Ustalenia z kontroli nie są znane i podpisane przez kontrolowanego; niezgodność z art. 68§ 1 KPA.

5.3. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PSSE:

1. Ocenę oznakowania produktów dokonywać z uwzględnieniem wszystkich przepisów prawnych mających zastosowanie w sprawie.

2. Ocenę oznakowania produktu dokonywać w oparciu o zebrany, kompletny, materiał dowodowy.

3. Ustalenia z kontroli przekazywać podmiotowi, w którego obiekcie kontrola została przeprowadzona, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Termin – przestrzegać na bieżąco.

5.4. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości:

Brak wskazań.

Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę przekazać w terminie do 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz dla PPIS w Turku, drugi dla WPWIS.

W toku kontroli zgromadzono akta ponumerowane od - do -

Zastępca Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego
28 05 2015
dr *Judwiga Kuczman-Napierata*
data, podpis WPWIS
Sp. z o.o. Biolog

